

Biała lista podstawowym sposobem sprawdzania kontrahentów

Weryfikowanie kontrahentów i ich rachunków bankowych jest konieczne, żeby dochować należytej staranności w VAT, nie odpowiadać solidarnie ze sprzedawcą za nierozliczony przez niego podatek, a od 1 stycznia 2020 r. **nie utracić prawa do zachowania kosztów uzyskania przychodów**

Lukasz Zalewski
lukasz.zalewski@infor.pl

Weryfikacji służy biała lista, czyli wykaz prowadzony przez szefa Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) na podstawie art. 96b ust. 1 ustawy o VAT. Jest to wykaz podmiotów:

1) w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji albo które wykreślił z rejestru jako podatników VAT;

2) zarejestrowanych jako podatnicy VAT, w tym podmiotów, których rejestracja jako podatników VAT została przywrócona.

Biała lista pozwala sprawdzić dane podatnika na dowolną datę do 5 lat wstecz, w tym:

- status podatnika VAT (czy kontrahent jest podatnikiem VAT czynnym, czy zwolnionym, czy został wykreślony z rejestru, czy został do niego przywrócony, czy spotkał się z odmową wpisu do rejestru);
  - numery rachunków rozliczeniowych kontrahenta lub jego imiennych rachunków w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (SKOK).
- Należyte staranności należy dochować zawsze, bez względu na wysokość transakcji. Natomiast obowiązek przelewu na konto kontrahenta widniejące na białej liście dotyczy tylko transakcji o wartości powyżej 15 tys. zł.
- Ryzyko związane z niewypełnieniem tych wymogów jest bardzo duże, ponieważ:

Od przepisu do praktyki

PRZEPIS

Art. 96b ustawy o VAT

Szef Krajowej Administracji Skarbowej prowadzi w postaci elektronicznej wykaz podmiotów (tzw. białą listę):

- zarejestrowanych jako podatnicy VAT,
- przywróconych do rejestru,
- którym naczelnik urzędu skarbowego odmówił rejestracji albo które wykreślił z rejestru.

Wykaz zawiera m.in. numery rachunków rozliczeniowych i imiennych rachunków w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, wskazanych w zgłoszeniu identyfikacyjnym lub zgłoszeniu aktualizacyjnym i potwierdzonych przy wykorzystaniu STIR (art. 96b ust. 3 pkt 13 ustawy o VAT).

Art. 22p ust. 1 pkt 2 ustawy o PIT oraz art. 15d ust. 1 pkt 2 ustawy o CIT (od 1 stycznia 2020 r.)

- podatnik nie może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodu kwoty dotyczącej transakcji przekraczającej 15 tys. zł, jeśli została ona zapłacona na rachunek inny niż podany w wykazie (białej liście).

Art. 117ba par. 1 ordynacji podatkowej (od 1 stycznia 2020 r.)

- podatnik ponosi odpowiedzialność solidarną ze swoim kontrahentem za zaległości podatkowe, jeśli zapłaci należność przelewem na rachunek inny niż zawarty na dzień zlecenia przelewu w wykazie (białej liście)

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE dotyczące obowiązków dochowania należytej staranności, m.in.

- podatnik, który nie dochowa należytej staranności, a więc nie weryfikuje swojego kontrahenta, może zostać (i bardzo często zostaje) pozbawiony prawa do odliczenia VAT naliczonego, wynikającego z otrzymanej faktury,
- podatnik, który od 1 stycznia 2020 r. przeleje należność za transakcją na ponad 15 tys. zł (cho-

dzi o jednorazową wartość transakcji, o której mowa w art. 19 ustawy - Prawo przedsiębiorców) na konto spoza białej listy, nie zaliczy wydatku do kosztów uzyskania przychodów oraz poniesie solidarną odpowiedzialność ze sprzedawcą za nierozliczony przez niego VAT. Podatnik nie poniesie tych konsekwencji, jeżeli w ciągu trzech dni od dnia

w sprawach: C-285/11 Bonik, C-18/13 Maks Pen, C-277/14 Stehcamp, C-439/04 iC-440/04 Kittel i Recolta Recycling, C-80/11 i C-142/11 Mahagáben i Dávid.

Metodyka w zakresie oceny dochowania należytej staranności przez nabywców towarów w transakcjach krajowych (przygotowana przez MF dla administracji skarbowej):

„Co do zasady, dla dochowania należytej staranności podatnik powinien zweryfikować swojego kontrahenta, czyli dostawcę towaru i okoliczności transakcji z nim zawieranej”.

Problem

1. Obowiązek dochowania należytej staranności w VAT
2. Od 1 stycznia 2020 r. obowiązek zapłaty należności powyżej 15 tys. zł na rachunek kontrahenta z wykazu szefa KAS (białej listy) pod groźbą sankcji:

- brak zaliczenia wydatku do kosztów uzyskania przychodów;
- solidarna odpowiedzialność ze sprzedawcą za nierozliczony przez niego VAT od tej transakcji.

Rozwiązanie

Kontrahentów można sprawdzać na białej liście i w innych publicznych rejestrach (CEIDG, KRS) samodzielnie, ręcznie, ale jest to rozwiązanie uciążliwe i czasochłonne.

W praktyce lepiej sprawdzi się zakup oprogramowania (aplikacji), które daje możliwości takiej weryfikacji.

Dodatkowo biura rachunkowe powinny określić w umowach z klientami zasady weryfikowania kontrahentów swoich klientów oraz ich rachunków bankowych – tak, aby było jasne, za co odpowiada biuro, a za co klient.

zlecenia przelewu zawiadomi naczelnika urzędu skarbowego (właściwego dla wystawcy faktury) o zapłacie należności na rachunek spoza wykazu (art. 117ba par. 3 ordynacji podatkowej, art. 22p ust. 4 ustawy o PIT, art. 15d ust. 4 ustawy o CIT). W chwili oddawania tego dodatku do druku trwały prace w Ministerstwie Finansów nad wydłużeniem tego trzydniowego terminu

do siedmiu dni. Wymaga to jednak nowelizacji uchwalonych już przepisów (pisaliśmy o tym w artykule „Łatwiej będzie zgłosić zapłatę na niezarejestrowane konto”, DGP nr 223/2019).

Czy podatnicy muszą zgłaszać naczelnikowi każdy przelew na konto kontrahenta nieznanego się na białej liście, czy mogą to zrobić raz? Zdaniem ekspertów i bio-

**Wystarczy
złożyć jedno
zawiadomienie
naczelnikowi
urzędu skarbowego.
Nie trzeba będzie
ich mnożyć**

rac pod uwagę brzmienie art. 15d ust. 4 ustawy o CIT i art. 22p ust. 4 ustawy o PIT (obowiązujące od 1 stycznia 2020 r.), można dojść do wniosku, że sankcje nie będą zastosowane, gdy podatnik będzie składał zawiadomienia o każdorazowej płatności dokonywanej na rachunek inny niż znajdujący się w wykazie.

Stanowisko Ministerstwa Finansów w tej kwestii jest łagodniejsze. Zdaniem Zbigniewa Makowskiego, zastępcy dyrektora departamentu VAT, nie trzeba będzie przy każdej płatności na rachunek nieujawniony w wykazie wysyłać zawiadomienia naczelnikowi urzędu skarbowego. Wystarczy złożyć jedno zawiadomienie.

– Później płatności na to konto będą płatnościami bezpiecznymi – zapewnił dyrektor Makowski.

Stanowisko to potwierdziło też Ministerstwo Finansów w odpowiedzi na pytania DGP (pisaliśmy o tym w artykule „Biała lista. Nie trzeba będzie mnożyć zawiadomień”, DGP nr 230/2019). ©

Wykaz szefa KAS nie zwalnia z obowiązku zachowania należytej

Lukasz Zalewski
lukasz.zalewski@infor.pl

Wymogi dotyczące dochowania należytej staranności w VAT wynikają z:

- orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE;
  - orzecznictwa polskich sądów administracyjnych;
  - opracowanej przez Ministerstwo Finansów w 2018 r. metodyki w zakresie oceny dochowania należytej staranności przez nabywców towarów w transakcjach krajowych.
- Metodyka została przygotowana z myślą o administracji skarbowej, ale mogą z niej skorzystać sami podatnicy i ich księgowi. Jest dostępna na stronie MF (www.podatki.gov.pl/media/4522/metodyka.pdf). Z metodyki wynika, że podatnik musi sprawdzić m.in., czy kontrahent:
- jest zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) lub Centralnej Ewidencji i Informacji

o Działalności Gospodarczej (CEIDG) – o ile rejestracja ta jest wymagana;

- jest wpisany – na moment transakcji – do prowadzonego przez szefa KAS wykazu (białej listy) jako podatnik VAT czynny;

W celu dochowania należytej staranności trzeba też sprawdzić:

- czy osoby zawierające umowę (dokonujące transakcji) mają umocowanie do działania w imieniu kontrahenta, a on sam
- ma wymagane koncesje i zezwolenia dotyczące towarów będących przedmiotem planowanych transakcji.

To, czy dany podmiot jest zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS), można sprawdzić online, w wyszukiwarce na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości (dostępna pod adresem: <https://ekrs.ms.gov.pl/>).

Natomiast to, czy kontrahent widnieje w Centralnej Ewidencji i Informacji

o Działalności Gospodarczej (CEIDG), można sprawdzić na stronie www.ceidg.gov.pl.

Na tej samej stronie można też upewnić się, czy kontrahent jest w wykazie podatników VAT (białej liście).

Liczy się data weryfikacji

Dane o kontrahencie trzeba sprawdzać na dzień zawarcia transakcji, a nie na dzień zaksięgowania (wprowadzenia faktury do ksiąg lub innych rejestrów).

- Ważne jest więc, aby:
- ustawić procesy w firmie/biurze rachunkowym w taki sposób, aby w określonych momentach sprawdzać odpowiednie informacje;
  - dokumentować sam proces weryfikowania kontrahentów – w tym celu konieczny jest wydruk z białej listy, czyli pobranie go i zapisanie do pliku pdf lub zrzut ekranu.
- W nagłówku wydruku z białej listy otrzymujemy informację:

- kogo dotyczy wyszukiwanie,
  - na jaki dzień sprawdziliśmy podatnika i
  - o której godzinie to zrobiliśmy.
- Na końcu jest identyfikator wyszukiwania.

Aktualność wykazu

Ministerstwo Finansów wskazuje w opublikowanych na swojej stronie internetowej wyjaśnieniach, że wykaz podatników VAT jest aktualizowany codziennie w dni robocze, w godz. 22.00–00.00. Możliwe są jednak opóźnienia spowodowane aktualizacjami danych przez podatników. Aktualizacja jest przeprowadzana na podstawie wniosków składanych do CEIDG lub do KRS oraz zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych, składanych do urzędów skarbowych. Chodzi o zgłoszenia aktualizacyjne: NIP-2, NIP-7, NIP-8 lub z pomocą wniosku CEIDG-1.

MF wyjaśnia, że dane podatnika w wykazie są widoczne następnego dnia po ich aktualizacji w bazach danych KAS. Zasadniczo więc aktualne dane powinny być widoczne w białej liście już następnego dnia, ale trzeba pamiętać, że zgodnie z przepisami urząd skarbowy na obsługę zgłoszeń aktualizacyjnych ma do 3 dni robo-

czych od dnia ich wpływu. W praktyce więc, jeśli podatnik/biuro rachunkowe złoży aktualizację w poniedziałek, to zmiany mogą pojawić się na białej liście dopiero nawet w czwartek. Dlatego właśnie tak istotne jest dokumentowanie procesu weryfikacji kontrahenta na białej liście – aby później urząd nie zarzucił podatnikowi, że nie

Wykaz czynnych podatników VAT (białą listę) znajdziemy na stronach:

- BIP Ministerstwa Finansów www.podatki.gov.pl/wykaz-podatnikow-vat-wyszukiwarka) oraz
  - Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), na stronie www.ceidg.gov.pl
- Jeśli dane podatnika na białej liście nie są aktualne, to trzeba je zgłosić. Gdzie?**
- do właściwego dla podatnika (klienta) urzędu skarbowego, lub
  - na adres skrzynki e-mailowej: WykazPodatnikow@mf.gov.pl, lub
  - do CEIDG – w zakresie aktualizacji danych zgłaszanych za pośrednictwem CEIDG, oraz
  - do odpowiednich banków – w zakresie wyjaśnień co do charakteru danego rachunku i potwierdzenia, czy rachunek jest w systemie teleinformatycznym STIR. ©

Kto ponosi odpowiedzialność, biuro czy podatnik?

Łukasz Zalewski
lukasz.zalewski@infor.pl

Z punktu widzenia biur rachunkowych kluczowe jest to, kto ma ponosić odpowiedzialność za weryfikowanie kontrahentów podatnika i ich rachunków bankowych

Nabierze to szczególnie znaczenia od 1 stycznia 2020 r., bo kto – podatnik lub biuro – będzie musiał sprawdzać rachunek bankowy przed dokonaniem przelewu kontrahentowi i przyjąć za to odpowiedzialność.

Podstawowe pytania sprowadzają się do tego, czy w umowie z klientem został ujęty aspekt odpowiedzialności, czy można przenieść ją na biuro i na jakim etapie może się ona pojawić – mówi Bogdan Zatorski, ekspert konsultingu biznesowego SAGE.

Kolejne pytanie, to w którym momencie można tę odpowiedzialność przenieść na biuro: czy w momencie, gdy biuro otrzymuje fakturę zakupu do zaewidencjonowania, czy już wcześniej, na etapie nawiązywania relacji z kontrahentem.

Trzymajmy się realiów

Wydaje się, że za wstępną weryfikację powinien odpowiadać podatnik. Nawet jeśli biuro chciałoby wykazywać należyta staranność za swojego klienta, to na tym wcześniejszym etapie nie jest w stanie tego zrobić. Taka możliwość pojawia się dopiero na etapie, gdy podatnik przekazuje księgowemu fakturę – mówi Bogdan Zatorski.

Dlatego – jego zdaniem – odpowiedzialność można przenieść na biuro rachunkowe tylko za konkretne czynności kontrolne, po przekazaniu faktury przez klienta.

Ekspert przypomina też, że sama faktura wpisuje się zawsze w jakiś kontekst, tzn. jest związana z umową,

zamówieniem, przyjęciem do magazynu. Powiązanie wszystkich tych dokumentów, świadczące o przebiegu całej transakcji – od podpisania umowy do płatności – to nic innego jak tzw. kontrola biznesowa. Chodzi więc o sprawdzenie zgodności otrzymanej faktury z zamówieniem i umową.

Pytanie, czy biuro rachunkowe może i czy chce przyjąć na siebie odpowiedzialność za taką kontrolę – zwraca uwagę Zatorski.

W praktyce – jak tłumaczy – bywa różnie. Często firmy nie przekazują do biura rachunkowego dokumentów bazowych (np. umów), a jedynie fakturę. Zdarza się, że e-mailem informują księgowego, że jest ona związana z określoną umową.

W zależności więc od zapisów umownych, a więc tego, jakie są procedury przekazywania danych i kto konkretnie za co odpowiada, biuro może wykonać pewne czynności weryfikacyjne lub uwolnić się od tego obowiązku.

Lepiej działać zawczasu

Zdaniem eksperta Sage numer rachunku bankowego powinien być weryfikowany już na etapie zarejestrowania zobowiązania do płatności na rzecz kontrahenta (wynikającego z faktury zakupu). Część biur broni się przed tym, twierdząc, że wystarczy weryfikacja rachunku na etapie przygotowania przelewu.

Moim zdaniem to za późno. Sprawdzenie informacji wcześniej daje szansę na reakcję – przekonuje Bogdan Zatorski. Wyjaśnia, że jeśli biuro sprawdzi, iż rachunku kontrahenta nie ma w wykazie, czyli na białej liście, to może jeszcze podjąć jakieś działania, np. poprosić kontrahenta o wyjaśnienie, zanim jeszcze minie termin płatności. ©

Trzy metody weryfikacji

Łukasz Zalewski
lukasz.zalewski@infor.pl

Od września do grudnia można sprawdzić dane kontrahenta w białej liście ręcznie w wyszukiwarce dostępnej na stronie MF oraz za pomocą tzw. interfejsu API. Obie metody mają swoje ograniczenia:

- na ręczną weryfikację kontrahentów mogą pozwolić sobie tylko najmniejsi podatnicy (jak to zrobić – patrz ramka obok);

- API pozwala na automatyczną weryfikację, ale za jego pomocą można sprawdzić jedynie 300 podmiotów dziennie. Dla dużych firm to za mało.

Rozwiązaniem tych problemów jest tzw. plik płaski. Został uruchomiony z początkiem grudnia. Ma ułatwić masową, automatyczną weryfikację kontrahentów, czyli sprawdzenie, czy na białej liście w danym dniu jest:

- numer rachunku rozliczeniowego w banku, imiennego rachunku w SKOK lub rachunku wirtualnego oraz

- numer NIP kontrahenta. Plik płaski jest podobny do bazy danych, składa się z wielu rekordów oraz ciągu cyfr. Najpierw jest funkcja skrótu, następnie data generowania pliku, NIP (10 znaków) oraz numer rachunku rozliczeniowego, imiennego rachunku w SKOK lub maszki rachunku wirtualnego (26 znaków).

Przykład

Załóżmy, że data aktualizacji danych to 3 grudnia 2019 r., NIP to 143572123, a numer rachunku bankowego: 34102012221314181237774212. W praktyce zapytanie w pliku płaskim powinno wyglądać następująco: 20191203143572123034102012221314181237774212.

Eksperti zwracają uwagę na dwa fundamentalne problemy z plikiem płaskim. Po pierwsze – co podkreśla Bogdan Zatorski – plik płaski nie daje potwierdzenia, że sprawdziliśmy kontrahenta. A przecież udokumentowanie tego jest bardzo ważne dla każdego podatnika. Zwraca na to uwagę samo Ministerstwo Finansów w wyjaśnieniach do białej listy.

Pojawia się więc pytanie, czy jeśli oprogramowanie finansowo-księgowo wygeneruje takie potwierdzenie, to fiskus uzna je za wiążące czy nie – zastanawia się Bogdan Zatorski.

Drugi problem jest równie istotny. Zwraca na niego uwagę samo Ministerstwo Finansów na Portalu Podatkowym, przy opisie pliku płaskiego. Resort wyjaśnia, że „brak danych w pliku płaskim nie może być podstawą do stwierdzenia niewystępowania podatnika na Wykazie podatników VAT”.

Słowem, jeśli sprawdzimy kontrahenta za pomocą pliku płaskiego i okaże się, że go tam nie ma, to nie oznacza to, że kontrahenta w ogóle nie ma na białej liście.

W konsekwencji podatnicy muszą sprawdzać kontrahentów jeszcze za pomocą innych dostępnych metod,

a więc ręcznie lub za pomocą interfejsu API.

Z naszych informacji wynika, że producenci oprogramowania pracują nad tym, by ten problem rozwiązać.

Pomaga oprogramowanie

Nie ma co ukrywać; ogromnym ułatwieniem dla podatników i biur rachunkowych przy weryfikowaniu statusu kontrahentów oraz ich rachunków bankowych są dostępne oprogramowania finansowo-księgowo.

Producenci oprogramowania znaleźli również sposób na sprawniejszą weryfikację rachunków bankowych przy automatycznym generowaniu przelewów z programów księgowych.

Funkcjonalności wspierające podatników i biura rachunkowe są te same, niezależnie od tego, kto jest użytkownikiem. Oprogramowanie daje pełne wsparcie procesowi weryfikacji, zaczynając od etapu rejestrowania faktury, poprzez powiązanie płatności z konkretnym rachunkiem bankowym, aż po uregulowanie płatności.

Takie profesjonalne narzędzia mogą być jednak sporym obciążeniem finansowym dla małych przedsiębiorców, którzy samodzielnie prowadzą swoją księgowość – mówi Arkadiusz Szwak z biura Szwak i Spółka.

Biura rachunkowe zdecydowanie chętniej korzystają z automatycznej weryfikacji statusu kontrahentów. To zdecydowanie przyspiesza i ułatwia pracę – mówi Arkadiusz Szwak.

Na poszczególnych etapach użytkownik może wybrać opcję sprawdzenia poszczególnych informacji czy danych. Zostanie to automatycznie sprawdzone z bazami Ministerstwa Finansów. Potem na etapie przygotowania przelewów można ponownie dokonać takiego sprawdzenia. Są też mechanizmy, które pozwalają zweryfikować kwotę transakcji – czy przekracza 15 tys. zł – wyjaśnia Bogdan Zatorski z Sage.

Wioletta Golda, projektant systemów Comarch ERP, podkreśla, że przedsiębiorcy i ich księgowi mogą weryfikować status podatnika oraz jego rachunki na każdym etapie przetwarzania dokumentu. Sprawdzący dostaje więc informację, czy kontrahent jest podatnikiem VAT czynnym czy nie. Jeśli go nie ma w bazie danych, to dzięki podaniu numeru NIP automatycznie jest zakładana karta takiego kontrahenta z jego danymi pobieranymi

z bazy GUS. Użytkownik nie musi ręcznie uzupełniać danych kontrahenta, co zdecydowanie też przyspiesza pracę – mówi ekspertka.

Dodaje, że gdy wartość transakcji krajowej przekracza 15 tys. zł, weryfikowany jest również automatycznie numer rachunku bankowego.

Program łączy się bezpośrednio z wykazem podatników VAT udostępnionym przez Ministerstwo Finansów i od razu uzyskujemy odpowiedź, czy wskazany numer rachunku znajduje się w wykazie, czy go tam nie ma – tłumaczy Wioletta Golda.

Wyjaśnia, że jeżeli biuro rachunkowe lub podatnik nie wystawia faktur za pośrednictwem odpowiedniego modułu w oprogramowaniu, a wprowadza je bezpośrednio do rejestru VAT, to również ma możliwość sprawdzenia statusu kontrahenta oraz jego numeru rachunku bankowego – bezpośrednio z dokumentu lub zbiorczo dla większej ilości zaznaczonych dokumentów.

Ostateczna weryfikacja rachunków bankowych następuje zawsze w momencie wysyłki przelewów. Numer rachunku kontrahenta porównywany jest z numerami z wykazu i w przypadku pomyślnej walidacji generowany jest przelew – wyjaśnia ekspertka Comarch.

Jeśli numer rachunku nie znajdzie się w wykazie, to podatnik może sam zdecydować, czy mimo wszystko chce taki przelew wykonać, czy też będzie się kontaktował z kontrahentem w celu jego weryfikacji.

Jeśli rachunek nie zostanie znaleziony, to zalecamy kontakt z kontrahentem w celu weryfikacji numerów rachunków – mówi Wioletta Golda.

Za pomocą JPK

Na rynku są również rozwiązania, które wykorzystują inne publiczne bazy danych o podatnikach.

Arkadiusz Szwak wyjaśnia, jak automatycznie weryfikuje status kontrahentów na podstawie plików JPK (przed wysłaniem pliku do US). W praktyce wygląda to następująco:

1. Generujemy plik JPK z programu księgowego.
2. Wczytujemy utworzony plik do aplikacji, która w ciągu kilku minut potrafi sprawdzić tysiące rekordów.
3. Otrzymujemy gotowe zestawienie z informacją

Podatnicy mają trzy opcje weryfikacji rachunku bankowego kontrahenta

- Formularz na stronie internetowej MF** (<https://www.podatki.gov.pl/wykaz-podatnikow-vat-wyszukiwarka>), gdzie każdy może wpisać numer rachunku bankowego, NIP, REGON lub fragment nazwy kontrahenta i sprawdzić, czy rachunek bankowy widnieje na białej liście.

- API** – interfejs programistyczny, za pomocą którego podatnicy mogą automatycznie odpytywać serwis KAS o statusy rachunków i status rejestracji VAT kontrahentów. Niestety o obawy o bezpieczeństwo danych i wydajność, KAS nałożył limity na używanie API do 300 sprawdzeń na dobę.

- Plik płaski** – czyli zaszyfrowany zbiór par NIP + numer rachunku bankowego, który podatnik może pobrać z zasobu KAS i przy pomocy klucza deszyfrującego sprawdzić, czy dana para NIP + numer rachunku bankowego jego kontrahenta tam występuje. ©

Jak ręcznie sprawdzić dane kontrahenta

Krok 1

Wejść na stronę www.podatki.gov.pl/wykaz-podatnikow-vat-wyszukiwarka

Krok 2

Wpisz jedną z danych kontrahenta:

- Nazwę
- Numer konta
- NIP lub
- REGON.

I kliknij „wyszukaj”.

Krok 3

Jeśli wyszukiwarka wskaże podatnika, zobacz szczegółowe informacje o nim.

Krok 4

Wydrukuj potwierdzenie i je zachowaj.

o statusie podatnika i datą weryfikacji każdego kontrahenta danej firmy.

4. Raz wczytany kontrahent do bazy podlega automatycznemu, codziennemu sprawdzeniu przez program, więc aplikacja nie analizuje tylko transakcji z konkretnego pliku JPK.

5. Dodatkowo sprawdzane są również błędy w samym pliku JPK, np. podwójne ujęcie faktury, niekompletność danych, odliczenie VAT po upływie trzech okresów rozliczeniowych od daty faktury.

Kogo i czego nie ma w wykazie

Warto też wiedzieć, czego nie znajdziemy w wykazie podatników VAT, niezależnie od tego, jaką metodę sprawdzania zastosujemy. Na białej liście są rachunki rozliczeniowe oraz imienne rachunki w SKOK. Nie ma natomiast rachunków: oszczędnościowo-rozliczeniowych (tzw. ROR), technicznych, cesyjnych (technicznych).

Ministerstwo Finansów zapewnia, że planowane są prace legislacyjne, by po 1 stycznia 2020 r. podatnicy nie musieli sprawdzać rachunków cesyjnych w wykazie. To ważna kwestia np. dla dużych inwestycji budowlanych, wykonywanych przez konsorcja, które posługują się właśnie takimi rachunkami. Korzystanie z nich ma umocowanie w umowach konsorcjum oraz umowach z zamawiającymi.

Brak tych rachunków w wykazie zmusza strony do zmiany umów konsorcjum (przejścia na rachunki rozliczeniowe) albo rozmów z bankami w celu uruchomienia dla rachunków cesyjnych (zabezpieczających umowy kredytowe) rachunku VAT – mówi Krystian Łatka z Instytutu Studiów Podatkowych.

W białej liście nie znajdziemy też rachunków zagranicznych firm. MF wyjaśnia, że nie ma numerów zagranicznych rachunków bankowych, ponieważ nie są to rachunki rozliczeniowe w rozumieniu prawa bankowego lub imienne rachunki w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej. Resort zaznacza jednak, że płatności na konto z wykazu dotyczą podmiotów zagranicznych, które są zarejestrowane dla potrzeb VAT jako podatnicy VAT czynni w Polsce. ©

staranności w VAT

sprawił kontrahenta na dzień zawarcia transakcji.

Inny sposób

Bartłomiej Kurowski ze Szwak i Spółka zwraca uwagę także na inne narzędzie do weryfikacji kontrahenta. To Portal Podatkowy, gdzie można sprawdzić status NIP kontrahenta. Na podstawie numeru NIP

udzielana jest informacja, czy kontrahent jest podatnikiem VAT czynnym, zwolnionym lub czy nie został zarejestrowany.

Weryfikacja odbywa się jednak wyłącznie na dzień wyszukiwania, nie mamy więc podglądu do danych historycznych, jak w przypadku białej listy – zaznacza ekspert. ©

Weryfikacja formalnych wymogów dochowania należytej staranności

Białą listę należy sprawdzać:

- Przed podjęciem współpracy z nowym kontrahentem** – zgodnie z wymogami należytej staranności trzeba sprawdzić m.in., czy dany kontrahent jest czynnym podatnikiem VAT.

- Przed wystawieniem faktury** – na fakturach często umieszczany jest numer rachunku bankowego do przelewu. Uwaga zatem dla sprzedawców: przed wystawieniem faktury należy upewnić się, że wskazaliśmy numer, który jest również na białej liście.

- Przed dokonaniem płatności** – weryfikacja rachunku kontrahenta ma następować na dzień zlecenia przelewu. To oznacza, że trzeba kolejny raz sprawdzić, czy rachunek kontrahenta jest na białej liście przed zleceniem przelewu. ©